

MikaEL

Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumin verkkojulkaisu Nätpublikation för Symposiet om forskning i översättning och tolkning KäTu Electronic Journal of the KäTu Symposium on Translation and Interpreting Studies

on vertaisarvioitu sähköinen julkaisu, jonka artikkelit pohjautuvat vuotuisessa Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumissa pidettyihin esityksiin. Julkaisu on saanut nimensä **Mikael Agricolan** mukaan, ja se kunnioittaa näin osaltaan tämän laaja-alaisen humanistin, kielimiehen ja kääntäjän elämäntyötä. Pääjulkaisutyypit ovat vertaisarvioitu tieteellinen artikkeli konferenssijulkaisussa (KOTA-luokituksen mukaan A4) ja vertaisarvioimaton tieteellinen artikkeli konferenssijulkaisussa (B3).

Esipuhe

Verkkojulkaisun 16. volyyymi perustuu, kuten aiemminkin, julkaisemista edeltävän vuoden KäTu-symposiumissa pidettyihin esityksiin. **XIX Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumi** järjestettiin huhtikuussa 2022 hybridimuotoisena Itä-Suomen yliopiston kampuksella Joensuussa sekä etäyhteyksin. Teemana oli **Kääntäjän kuva**, jota pohdittiin symposiumin sektio- ja plenaariesitelmissä sekä työpajoissa monista näkökulmista.

Volyyymi 16 sisältää seitsemän artikkelia, joista kuusi on vertaisarvioituja ja yksi vertaisarvioimaton katsausartikkeli.

Ensimmäisen artikkelin kirjoittaja on **Minna Hjort**, joka tarkastelee työpaikkailmoituksista välittyvää kääntäjän kuvaa. Aineiston perusteella Hjort toteaa, että niin julkisella kuin yksityiselläkin sektorilla työnantajat arvostavat kääntäjiä etsiessään korkeakoulutusta, käänösalan työkokemusta ja teknistä osaamista. Ilmoituksissa korostuvat ominaisuudet kuvaavat kääntäjää joustavana, oma-aloitteisena kielen ammattilaisena, joka toimii yhtä hyvin itsenäisesti kuin osana tiimiä.

Léa Huotari, Minna Hjort ja Outi Veivo kartoittavat paraprofessionaalisen translatorisen toiminnan konteksteja, yleisyyttä ja tekijöitä Suomen työmarkkinoilla. Pilottitutkimusten tulokset viittaavat siihen, että translatorinen toiminta on yleistä ja sitä tehdään eri sektoreilla ja toimialoilla ja hyvin monenlaisin tehtävänimikkein, vaikka käännöstyötä ei kovin usein nostetakaan esiin esimerkiksi työpaikkailmoitusten tehtäväkuvauksissa. Tutkimus antaa viitteitä siitä, että translatorinen toiminta on tyypillistä erityisesti asian-tuntija-aloilla, ja esimerkiksi journalistin työssä sen rooli vaikuttaa olevan merkittävä.

Marja Kivilehto analysoi artikkelissaan kulttuurisidonnaisten ilmaisujen kääntämisestä auktorisoidun kääntäjän tutkinnossa. Aineistona ovat 21 vuoden 2021 tutkinnossa tehtyä ja arvioitua lain ja hallinnon käännöstä suomesta muihin kieliin sekä kahdeksan tutkinnon suorittajan haastattelua. Tutkimukseen osallistuneet tutkinnon suorittajat näyttävät olevan tietoisia asiakirjakääntämisen periaatteista, mutta eivät aina yhdistä niitä

kulttuurisidonnaisiin ilmaisiin. Tulokset viittaavat siihen, että sekä kulttuuria että dokumentaarista kääntämistä on tarkasteltava tapauskohtaisesti ottaen huomioon kieli-parien erityispiirteet.

Käännösalan ammattilaisten haastatteluihin perustuvassa artikkelissaan **Annamari Korhonen** tarkastelee asiatekstikäntämisen tulevaisuudenkuvia. Keskeisinä näkökulmina Korhonen nostaa aineistosta esiin esimerkiksi käännösteknologian vaikutukset alalla ja hintapaineet. Haastatteluiden perusteella myös tarve erikoistua tiettyyn alaan on tulevaisuuden kääntäjille yhä merkittävämpi.

Koronavirustaudin kehysmallia (Covid-19: a Frame-Based Terminology Approach) ja uutisaineiston soveltuvuutta kehysmallin tuottamiseen valottaa artikkelissaan **Päivi Pasanen**. Päätelmässään kirjoittaja toteaa, että uutisaineiston pohjalta tuotettu kehysmalli toisintaa median kertomusta koronavirustaudista ja toisenlainen aineisto olisi todennäköisesti antanut tilanteesta toisenlaisen kuvan.

Juho Suokas tutkii artikkelissaan kaunokirjallisuuden kääntäjän näkyvyyttä käännös-ratkaisuissa, alaviitteissä, esipuheessa ja jälkisanoissa sekä yhteiskunnassa. Suokkaan tapaustutkimuksena toimii kaksi Lauri Latun kääntämää ja toimittamaa H. P. Lovecraftin teosta. Suokkaan mukaan Lattu tekee itsensä näkyväksi tavalla, joka rikkoo kaunokirjal-lisuuden kääntämisen normeja ja on enemmän linjassa fanikäntämisen käytänteiden kanssa.

Volyymin jälkimmäisessä, vertaisarvioimattomien artikkeleiden osiossa **Katsauksia ja keskustelua** on yksi artikkeli, joka käsittelee Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton opetta-jien ja tutkijoiden jaoston 14. syysseminaaria, joka järjestettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa elokuussa 2022. Saavutettavuuteen keskittyneestä seminaarista rapor-toivat **Ritva Hartama-Heinonen, Juha Eskelinen ja Mari Pakkala-Weckström**. Seminaarissa kuultiin muun muassa tilannekatsaus eri korkeakoulujen saavutettavuuteen liittyvästä opetustarjonnasta, keskusteltiin kokemusasiantuntijuudesta ja pohdittiin tule-vaisuuden opetusyhteistyömahdollisuuksia. Seminaariosallistujat pääsivät myös itse kokeilemaan selkomukauttamista.

□ □ □

Kiitämme kaikkia *MikaEL*in volyyymiin 16 kirjoittaneita; vakiintuneen käytännön mukai-sesti kukin kirjoittaja vastaa artikkelinsa sisällöstä ja kieliasusta. Haluamme kiittää myös julkaisun toimituskunnan jäseniä ja erityisesti artikkelikäsitteilykirjoitusten ulkopuolisia arvi-oijia heidän tärkeästä työpanoksestaan. Kiitokset kuuluvat myös *MikaEL*in sivuston yllä-pitäjälle. Kaikkien edellä mainittujen ansiosta luettavananne on nyt kahdeksas vertais-arvioitu *MikaEL*-volyyymi.

□ □ □

*MikaEL*in ilmestymisajankohtaan osuu tavallisesti jo seuraava KäTu-symposiumi. Kuluva vuosi ei tee poikkeusta. **XX Kääntämisen ja tulkauksen tutkimuksen symposiumi** pidetään Turun yliopistossa huhtikuussa 2023. KäTu2023-symposiumin esityksiin perustuvia artikkeleita on tarkoitus julkaista normaaliaikataulun mukaisesti ensi vuonna.

Miellyttäviä lukuhetkiä *MikaEL16*:n seurassa toivottavat

Laura Ivaska, Marja Kivilehto, Maarit Koponen ja Simo Määttä

MikaEL

Kääntämisen ja tulkauksen tutkimuksen symposiumin verkkojulkaisu
Nätpublikation för Symposiet om forskning i översättning och tolkning KäTu
Electronic Journal of the KäTu Symposium on Translation and Interpreting Studies

is an electronic peer-reviewed open-access journal that consists of articles based on presentations given at the annual *KäTu Symposium on Translation and Interpreting Studies*. The electronic publication owes its name to **Mikael Agricola** (ca. 1510–1557), a comprehensive humanist, a learned theologian, a linguist and a translator, whose translation of the Bible and other religious texts laid the foundation for standard Finnish and thus, Finnish literature. The two main types of articles published in *MikaEL* are refereed scientific articles in conference proceedings (class A4 in the Finnish KOTA classification) and non-refereed scientific articles in conference proceedings (class B3). Articles are written in English or in Finnish; the latter include English abstracts.

A Note from the Editors of *MikaEL* 16

The articles in the 16th volume are, as usual, based on presentations at the KäTu Symposium on Translation and Interpreting Studies held in the previous year. The **XIX KäTu Symposium on Translation and Interpreting Studies** was organised in April 2022 in hybrid mode at the University of Eastern Finland campus in Joensuu as well as remotely. The theme of the symposium was **Translator's image**, which the presentations, plenary lectures and workshops addressed from diverse perspectives.

The present volume includes seven articles of which six are refereed and one is non-refereed.

The first article, written by **Minna Hjort**, examines job advertisements and the image of a translator they convey. Based on her material, Hjort notes that employers both in the public and private sector value higher education, translation experience and technological competences when recruiting translators. Characteristics highlighted in the job advertisements draw a picture of a translator as a flexible, self-directed language professional who works equally well independently and as part of a team.

Léa Huotari, Minna Hjort and Outi Veivo explore the contexts, frequency, and actors of paraprofessional translatorial action in the Finnish labour market. The results of their pilot study indicate that translatorial action is a common practice in many sectors and fields, occurring under many different job titles, even if translation is not very commonly mentioned in the descriptions given in job advertisements, for example. The study suggests that translatorial action is particularly typical of specialised fields, including journalism.

In her article, **Marja Kivilehto** analyses the translation of culture-bound expressions in the authorised translator's examination. The material for the study consists of 21 legal and administrative translations from Finnish into other languages produced during the 2021 examination, as well as interviews conducted with eight participants in the examination. The translators taking the exam appear to be aware of the principles of translating

specialised texts, but do not always connect them with culture-bound expressions. The results indicate that translations of culture-bound expressions in legal and administrative documents have to be examined on a case-by-case basis, taking into account the language pair-specific features.

Based on interviews conducted with professionals in the translation field, **Annamari Korhonen** examines future prospects of commercial specialised translation. Central themes discussed by Korhonen include the impact of translation technology in the field and downward pressure on prices. Based on the interviews, the need for specialisation also emerges as a growing trend.

In her article, **Päivi Pasanen** sheds light on COVID-19 event frame based on Frame-based Terminology and the suitability of news data for generating an event frame. The author concludes that the COVID-19 event frame reconstructed from the news material reproduces the media's narrative on the corona virus disease and that different data would probably have given a different picture of the situation.

Juho Suokas studies translator's visibility by looking at not just translation solutions, but examining also translator's footnotes, forewords, afterwords, and societal activity. The case study in the article consists of two works by H. P. Lovecraft which have been edited and translated into Finnish by Lauri Lattu. According to Suokas, the translator breaks the Finnish norms of translating fiction, and the way he makes himself visible is more in line with the norms of fan translation.

The second, non-peer reviewed part of this volume, *Reports and discussions*, presents one article by **Ritva Hartama-Heinonen, Juha Eskelinen ja Mari Pakkala-Weckström** that is a report on the 14th Autumn Seminar of the Section for Teachers and Researchers of the Finnish Association of Translators and Interpreters, hosted by the University of Helsinki in August 2022. The theme of the seminar was accessibility. During the seminar the participants provided short reports on teaching related to accessibility currently offered by the different institutions and discussed expertise by experience and future possibilities for joint teaching on topics regarding accessibility. Participants also got the opportunity to try adapting texts into Easy Language.

□ □ □

We would like to extend our warmest thanks to all the *MikaEL16* contributors. As is customary, the ultimate responsibility for the content, style, and language of each article rests with the authors, but every effort has been taken to ensure the high quality of this volume. We the editors are also most grateful to the members of the Editorial Board and to the anonymous peer reviewers. We also wish to thank the administrator of the *MikaEL* website. Without their invaluable efforts, this eighth peer-reviewed volume of *MikaEL* would not have come into existence.

Usually, the publication of *MikaEL* coincides with the annual KäTu symposium. This year is no exception. **The XX KäTu Symposium on Translation and Interpreting Studies** is held at the University of Turku in April 2023. We look forward to launching the next, 17th volume as scheduled in spring 2024.

Wishing you a most enjoyable read,

Laura Ivaska, Marja Kivilehto, Maarit Koponen and Simo Määttä